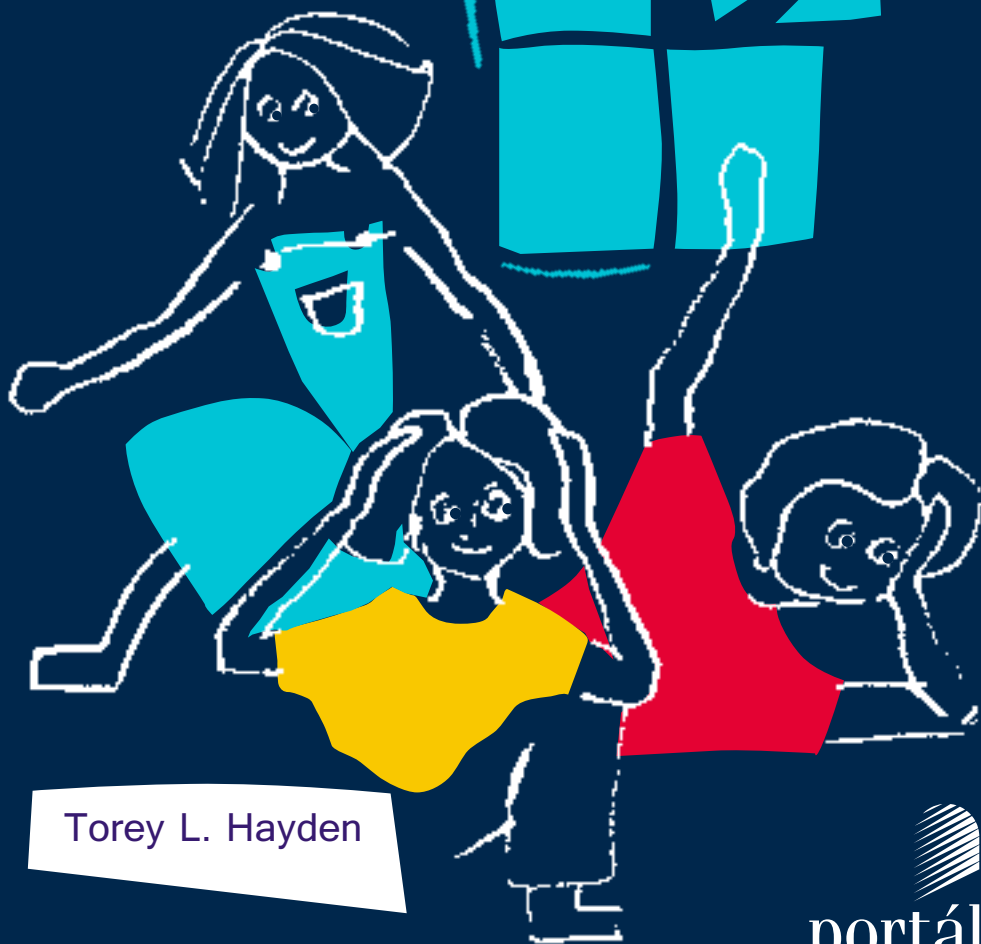

SABRANKA

Torey L. Hayden

portal

TOREY L. HAYDEN

SEBRANKA

Původní anglické vydání *Somebody Else's Kids* vyšlo v Avon Books
© Torey L. Hayden, 1981

České vydání:

© Translation Linda Bartošková, 2013

© Portál, s. r. o., Praha 2013

ISBN 978-80-262-0668-2

*Tato kniha je věnována Adamovi, Jackovi a Luciovi,
ale zejména Cliffiemu, kterému jsem nedokázala pomoci
a vysvobodit ho z cely bez oken, do níž byl odsouzen
na doživotí.*

*Knížka je jen gesto, které toho moc nezmůže, ale Cliffie,
já na tebe nezapomněla. A snad někdo jiný, někde jinde,
někdy jindy bude umět to, co jsem neuměla já.*

MŮŽEŠ SE HO UJMOUT?

Tahle třída se vytvořila sama.

Existuje jeden starý fyzikální zákon o tom, že příroda nesnáší vakuum. Příroda tehdy na podzim určitě zapracovala. Kolem nás muselo být vakuum, jehož jsme si nevšimli, protože zčistajasna se objevila třída tam, kde jsme žádnou třídu vůbec neplánovali. Nedošlo k tomu prudce jako u opravdového vakua, ale spíš pomalejším tempem, jakým příroda vytváří svá největší díla.

V srpnu začal školní rok a já pracovala jako centrální speciální pedagožka. Chodili ke mně nejslabší žáci z každé třídy základního stupně školy, vždy po jednom, dvou nebo třech a zhruba na půl hodiny denně. Mým úkolem bylo udělat pro ně to nejlepší, aby udrželi krok se zbytkem třídy, především ve čtení nebo v počtech, ale někdy i v jiných oblastech. Každopádně jsem neměla žádnou vlastní třídu.

Pracovala jsem v tomto školním okrsku šest let, z toho čtyři roky jsem učila v takzvané samostatné třídě, jak se odborně říkalo třídě, která zůstávala po celou dobu výuky v jediné učebně a do níž chodily děti, jež nezapadly mezi ostatní děti ve škole. V té době jsem učila i několik vážně emocionálně narušených dětí. Pak přišel zákon číslo 94-142, kterému se říká začleňovací. Jeho účelem bylo udělat z dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami běžné žáky tím, že budou umístěny do prostředí s co nejmenším omezením, přičemž jejich nedostatky mělo kompenzovat doučování zvané speciální pomoc. Už neměly být žádné třídy někde v ústraní, kde se ty výjimečné děti, uklizené v bezpečné vzdálenosti od normálních lidí, musejí se svým handicapem potýkat, jak umějí. Už žádné škatulkování. Žádné odpadní třídy. Takový to byl krásný, idealistický zákon. A na druhé straně tvrdá realita, a v ní já a moje děti.

Když byl zákon schválen, moji samostatnou třídu zrušili. Mých jedenáct dětí pohltit hlavní proud vzdělávacího systému, stejně jako dalších čtyřicet těžce handicapovaných dětí v okrsku. Otevřená zůstala jediná celodenní třída pro speciální vzdělávání s programem pro vážně zaostalé, což byly děti, které neuměly chodit, mluvit nebo používat záchod. Mě poslali do práce jako speciální učitelku na doučování – do školy na druhé straně města, než kde bývala moje zvláštní třída. To všechno se stalo před dvěma lety. Vznikalo vakuum a já si ho měla všimnout. A nejspíš mě nemělo překvapit, když se začalo zaplňovat.

Rozbalovala jsem si oběd, což byl Big Mac od McDonalda – pro mě skutečná lahůdka, protože během své půlhodinové přestávky na oběd jsem nemohla skočit do auta, uhánět na druhou stranu města a stihnout si ho koupit, jak jsem to dokázala za starých časů. Tenhle mi přinesla Bethany, jedna ze školních psycholožek. Měla pro mou závislost na Big Macu pochopení.

Zrovna jsem vyprošťovala svůj hamburger z polystyrenové vaničky a snažila se, aby se mi při tom jako obvykle nevysypal všechny zelený salát, a pomiliontě se pokoušela vzpomenout si na jeden pitomý popěvek ze staré reklamy: dva hovězí plátečky, tra la la. Na výuku jsem rozhodně nemyslela.

„Torey?“

Zvedla jsem hlavu. Nade mnou se tyčil Birk Jones, vedoucí odboru speciální pedagogiky našeho okrsku, a z úst mu visela nezapálená dýmka. Byla jsem do hamburgeru tak zabraná, že jsem ho vůbec neslyšela do sborovny přicházet. „Jejda, ahoj, Birku.“

„Máš chvilku?“

„Jo, jistě,“ řekla jsem, i když po pravdě řečeno jsem ji neměla. Zbývalo mi jen patnáct minut na to, abych zhltna hamburger a hranolky, vypila Dr Peppera a stihla se vrátit k hromadě neopravených sešitů, které jsem nechala ve třídě. Salát z Big Macu mi vyklouzl na prsty.

Bethany si přisunula židli a Birk se mezi nás posadil. „Mám malý problém a doufal jsem, že bys mi s ním mohla pomoci,“ řekl mi.

„Tak? Jaký problém?“

Birk vytáhl dýmku z úst a nakoukl do její hlavičky. „Je mu asi sedm roků,“ zakřenil se na mě. „Chodí do školky k Marcy Cowenové. Je to malý kluk, zřejmě autista, aspoň podle mě. Však to znáš. Pořád se různě točí a vrtí. Mluví sám se sebou. Dělá takové ty věci jako ostatní tvoje děti. Marcy si s ním už neví rady. Měla ho i část loňského roku a dokonce dostala do třídy asistenta, ale on se vůbec nezlepšil. Musíme s ním dělat něco jiného.“

Zamyšleně jsem žvýkala hamburger. „A jak ti můžu pomoci?“

„No...“ Birk se nadlouho odmlčel. Zaujatě pozoroval, jak jím, až mě napadlo, že bych mu snad měla kousek nabídnout. „No, myslel jsem si, Tor... no, snad bychom ho sem mohli vozit autobusem.“

„Kam tím míříš?“

„Mohla by ses ho ujmout.“

„Mohla bych se ho ujmout?“ Hranolek mi uvízl v krku. „Já nejsem v současné situaci vůbec vybavená na to, abych se mohla věnovat nějakým autistickým dětem, Birku.“

Nakrčil nos a spiklenecky se ke mně naklonil: „Mohla bys to zvládnout. Nemyslíš?“ Odmlčel se a čekal, jestli odpovím, nebo se prostě tiše udusím hranolkem. „Chodí jenom na půldny, školka má běžný program. A on u Marcy vyloženě hnije. Říkal jsem si, že bys s ním mohla speciálně pracovat. Jako jsi pracovala s těmi dětmi, které jsi měla dřív.“

„Ale Birku, já žádnou takovou třídu už nemám! Jsem tu na to, abych s dětmi doháněla učivo. A co s těmi, co už ke mně chodí na doučování?“

Birk přátelsky pokrčil rameny. „Nějak to zařídíme.“

Chlapec měl přijíždět každý den deset minut po půl jedné. Do čtrnácti hodin jsem měla mít ještě další děti na doučování, ale následující hodinu a půl, zbývající do konce vyučování, jsme měli být sami dva. Birk se na to díval tak, že je celkem jedno, jestli v době, kdy mám doučovat jiné děti, bude ten nový chlapec ničit moji učebnu, anebo školku Marcy Cowenové. Díky rokům odpracovaným v samostatné třídě jsem podle Birka měla jednu tajemnou vlastnost, které se

říká „zkušenosti“. Přeloženo to prostě znamenalo, že už jsem se nerozčilovala, protože už jsem věděla, že to není k ničemu.

Před příchodem nového chlapce jsem učebnu vyklidila. Všechny rozbitné předměty jsem odstranila z dosahu, všechny hry s drobnými dílky, které by se daly spolknout, jsem zavřela do skříně, a stolky a lavice jsem odsunula ke zdem kolem dokola, aby tu byla spousta volného místa, kde se s chlapcem budeme moci popasovat mnohem osobnějším způsobem, než bylo nutné u mých doučovaných žáků. Když jsem skončila a obhlédla své dílo, zaplavila mě radost. Doučování žáků se speciálními potřebami mě nijak zvlášť nenaplnovalo. Chybělo mi prostředí samostatné třídy. Chyběla mi vlastní skupina dětí. Ale především mi chyběla ta záhadná radost, kterou jsem cítila pokaždé, když jsem pracovala s emocionálně narušenými dětmi.

V pondělí třetího týdne v září jsem se seznámila s Boothem Birneym Franklinem. Jeho matka ho oslovovala Boothe Birney, jeho tříleté sestřičce se podařilo ze sebe vypravit jen Boo. To mi připadalo dost dobré i pro mě.

Boovi bylo sedm let. Vypadal kouzelně jako spousta dětí, které prošly mou speciální třídou. V jeho výrazu bylo cosi nereálného, připomínal vidinu ze sna. Jelikož byl ze smíšeného manželství, měl plet barvy anglického čaje s pravou smetanou. Jeho vlasy nebyly úplně černé a tvořily hřívu mohutných, volně svinutých kudrn. Oči měl zelené, ovšem jaksi tajuplně zelené, ne jasné, ale zamžené – byly jako moře, měkké a proměnlivé. Vypadal jako oživlá ilustrace z pohádkové knížky. Nebyl ale moc velký, určitě nevypadal na sedm. Hádala bych mu nejvýš pět.

Matka ho strčila do otevřených dveří, prohodila se mnou několik slov a odešla. Boo teď patřil mně.

„Dobré odpoledne, Boo,“ řekla jsem.

Nehybně stál přímo mezi dveřmi, kde ho matka nechala.

Klekla jsem si, abych měla oči v jeho úrovni. „Boo, ahoj.“

Odvrátil tvář.

„Boo?“ Dotkla jsem se jeho paže.

„Boo?“ opakoval tiše, ale pořád se díval jinam.

„Ahoj, Boo. Jmenuji se Torey. Jsem tvoje nová učitelka. Od teď budeš chodit do této učebny. Bude to tvoje třída.“

„Bude to tvoje třída,“ opakoval přesně stejným tónem jako já.

„Pojď sem, ukážu ti, kam si pověšíš svetr.“

„Ukážu ti, kam si pověšíš svetr.“ Mluvil velice potichu, skoro šep-
tal, a jeho hlas měl podivné zabarvení. Byl vysoký a chvějivý, jako
když matka mluví k dítěti.

„Pojď se mnou.“ Vstala jsem a natáhla k němu ruku. Zůstal ne-
hybný. Tvář měl stále otočenou úplně doleva. Prsty u boků začaly po-
klepávat do stehů. Pak začal otevřenými dlaněmi plácát do látky
kalhot. Tlumené plácání bylo to jediné, co bylo v učebně slyšet.

Byly tam s námi ještě další dvě děti, čtvrtáci usazení před otevře-
nými čítankami. Oba seděli na židlích jako ochromení a jen nás po-
zorovali. Předtím jsem jim říkala, že Boo přijde. Dokonce jsem jim
na první Booův den zadala zvláštní úkoly, aby mohli většinu půlho-
dinového doučování pracovat samostatně, než se s Booem vzájemně
oťukáme. Ale chlapci z nás nedokázali odtrhnout oči. Pozorovali nás
s pootevřenou pusou, předklonění nad lavicemi co nejdál, a fascino-
vaně krabatili čelo.

Boo pleskal rukama do kalhot.

Nechtěla jsem na něj naléhat. Nikam jsme nespěchali. Couvla
jsem a udělala mu místo. „Svlékneš si svetr?“

Žádný pohyb, žádný zvuk, jen ty jeho ruce, které teď kmitaly pří-
mo horečně. Pořád ke mně ještě neotočil obličej, zůstával odvrácený,
co nejvíc to šlo.

„Co je mu?“ zeptal se jeden čtvrták.

„Včera jsme o tom mluvili, Time, pamatuješ?“ odpověděla jsem,
ale neobrátila jsem se k němu.

„Nemůžeš mu říct, aby toho nechal?“

„Nikomu neubližuje. Neděje se nic špatného. Věnujte se svým
úkolům, prosím. Půjde to?“

Za zády jsem uslyšela Tima poslušně zamručet a listovat učebni-
cí. Boo stál naprosto ztuhle. Paže měl pevně přitisknuté k bokům, sa-

mozřejmě až na ty dlaně. Nohy toporné. Hlavu přímo vyšroubovanou na bok, aspoň to tak vypadalo. Kromě pleskajících dlaní se na něm nepohnul ani sval.

Potom, bez varování, Boo zaječel. A nebyl to žádný umrněný výkřik. Byl to jekot, který dolehl snad až na Měsíc. „ÁÁÁÁÁHHH! ÁÁHH-ÁÁHHH! AUUUURRRRRKK!“ Vydával zvuky, jako by ho někdo škrtil. Rukama si zakryl oči, skácel se na podlahu a tam se svíjel. Než jsem se stačila přiblížit, zase vyskočil na nohy. A rozběhl se kolem učebny. „ÁRRRRRRRR!“ Úplná lidská siréna. Paže odlepil od boků a divoce jimi máchal nad hlavou jako domorodec v divokém tanci. Znovu padl na podlahu. Převracel se a kroutil jako v posledním tažení. Rukama si zakrýval tvář a mlátil hlavou do linolea. A celou dobu řval. „ÁÁÁÁÁÁHHHH! ÍÍÍÍÍÍÍÍ-ÁÁHHH-AUUUUUUK!“

„On má záchvat! Panebože, on má záchvat! Rychle, Torey, udělej něco!“ křičel Tim. Vyskočil na židli a sám v panice mával rukama. Brad, druhý čtvrták, seděl v lavici jako přikovaný.

„Nemá záchvat, Time,“ zahulákala jsem přes ječení, zatímco jsem se Booa snažila zdvihnout z podlahy. „Nic mu není. Neboj se.“ Ale než jsem stačila říct ještě něco, Boo se mi vytrhl. Jako v horečce oběhl kolečko po učebně. Přes židli, kolem knihovny, přes široké volné prostranství, které jsem vyklidila. Ke dveřím. A ven.

DEN PLNÝ PŘEKVAPENÍ

„Boo? Boo?“ Byla jsem na chodbě. „Boo?“ šeptala jsem hlasitě do ticha a cítila se jako zbloudilý bubák.

Stihla jsem z učebny vyběhnout včas, abych Booa zahlédla, jak se s vriskem žene za roh na konci chodby, ale než jsem tam dorazila, už byl pryč. Zmizel mi a mně nezbylo než „búkat“.

Došla jsem do křídla budovy, kde se nacházel základní stupeň. Nevěděla jsem, kam se Boo poděl, ale každopádně přestal křičet. Třídý byly prázdné, děti trávily polední přestávku venku. Všude panoval klid. Musela jsem prohledat osm učeben. Strčila jsem hlavu do první a pak do druhé. Zaplavilo mě zoufalství. Věděla jsem, že musím Booa chytit a odvést zpátky, zkontrolovat Timův a Bradův úkol, před návratem do tříd je trochu uklidnit, aby se toho nového zvláštního chlapce nebáli, a nakonec se připravit na Lori, svoji další doučovanou žákyni. A celou tu dobu mám být s Booem.

„Boo?“ Podívala jsem se do učeben třetáků i druháků. „Boo, už je čas se vrátit. Jsi tady?“ Prohlédla jsem učebny prvňáků.

Otevřela jsem dveře do oddělení předškoláků. Tam, na konci místnosti, byl pod stolem Boo. Ležel na podlaze a hlavu měl schovanou pod koberečkem. Ven mu trčel jenom drobný zadek v zelených manšestrácích. Věděl snad, že je v téhle místnosti školka? Snažil se vrátit k Marcy? Nebo ho sem, hluboko pod koberec, zavedla jen náhoda?

Nepřestávala jsem potichu mluvit a opatrně se k němu blížila. Děti ze školky se už vracely z oběda. Tváře jim jenom hořely zvědavostí. Co ta cizí učitelka dělá pod stolem v jejich školce? Co je to za kluka v zelených manšestrácích?

„Boo?“ říkala jsem tiše, skoro jsem šeptala. „Už je čas jít do naší třídy. Tuhle místnost potřebují ostatní děti.“

Školácci nás napjatě pozorovali, ale nepřibližovali se. Jemně jsem se Booa dotkla, přejela jsem rukou po koberečku a pak pod něj na jeho tělo, aby si zvykl na můj dotek. Přepatrně jsem mu stáhla koberec z hlavy a vyprostila ho. Uchopila jsem ho do náruče a vysoukala se zpod stolu. Boo ani nehlesl, byl ztuhlý jako figurína. Paže a nohy měl toporně napnuté. Připadalo mi, že nesu postavičku chlapce vystřiženou z papundeklu. Ale tentokrát tvář neodvrátil. Díval se však skrz mě, jako bych tam nebyla, oči měl veliké a nemrkal, jako by na mě civěla mrtvola.

Když jsem se chystala odvést Booa ze třídy, jeden pihovatý chlapec se odvážil blíž. Zahleděl se vzhůru modrýma, pátravýma očima a zamyšleně svařtil tvářičku, jak to umějí snad jenom malé děti. „Co dělal v naší třídě?“ zeptal se.

Usmála jsem se: „Díval se, co máte pod kobercem.“

Když jsem se vracela se ztuhlým Booem v náručí, stála před dveřmi mé učebny Lori. Tim a Brad už odešli a při odchodu zavřeli dveře a zhasli světlo. Lori s učebnicí v ruce vypadala nejistě, jestli má do potemnělé místnosti vstoupit.

„Nevěděla jsem, kde jsi!“ prohlásila důrazně. Pak si všimla Booa. „To je ten malý kluk, o kterém jsi mi vyprávěla? On tu bude se mnou?“

„Ano. Tohle je Boo.“ Neohrabaně jsem otevřela dveře a rozsvítila. Postavila jsem Booa na zem. Znovu se ani nepohnul a Lori a já jsme šly k pracovnímu stolku na opačném konci učebny. Když začalo být jasné, že Boo nepovolí, vrátila jsem se ke dveřím, zdvihla ho a přenesla k nám. Stál mezi stolkem a zdí, pořád ztuhlý jako mrtvola. V jeho zamžených očích se nezachvěla ani jiskra života.

„Ahoj, chlapečku,“ řekla Lori a posadila se poblíž něj na židli. Předklonila se, opřela se loktem o stůl a oči jí zasvítily zájmem. „Jak se jmenuješ? Já jsem Lori. Lori Ann Sjukheimová. Je mi sedm. Kolik roků je tobě?“

Boo si jí vůbec nevšímal.

„Jmenuje se Boo,“ řekla jsem. „Taky je mu sedm.“

„To je legrační jméno, Boo. Ale víš co? Zním jednu holčičku s ještě legračnějším jménem. Jmenuje se Maggie Smellie. Tohle je podle mě fakt hodně legrační.“

Když Boo stále neodpovídal, Lori nakrčila čelo. „Nezlobíš se, že jsem to řekla, že ne? To přece nevádí, když máš legrační jméno. Neposmívala bych se ti, nic takového. Neposmívám se ani Maggie Smellie.“ Lori se odmlčela a prohlížela si ho. „Na sedm roků jsi trochu malý, co? Myslím, že jsem vyšší než ty. Možná. Ale já jsem taky trochu malá. To protože jsem z dvojčat a dvojčata jsou někdy malá. Ty jsi taky z dvojčat?“

Lori. Jaké to jen bylo dítě! Mohla bych sedět a poslouchat ji celý den. Za celé své učitelské působení jsem nikoho jako Lori nepotkala, byla jedinečná. Vzhledově byla pro mě archetypem dítěte, vypadala přesně tak, jak jsem si děti vždycky představovala. Měla dlouhatánské vlasy skoro do pasu, po straně rozdělené pěšinkou a sepnuté kovovou sponkou, a byly husté, rovné a leskle hnědé, přesně stejné barvy jako mahagonový noční stolek mé babičky. Pusy měla širokou, s plnými rty vždycky připravenými k úsměvu.

Lori ke mně dovedly zlé okolnosti. Se svou sestrou, dvojčetem, byly adoptované v pěti letech. Druhé dvojče nemělo ve škole vůbec žádné problémy, ale Lori se od počátku nedařilo. Byla hyperaktivní. Neučila se. Nedokázala ani opsat předepsaný text. Otřesná pravda vypulula na povrch během jejího druhého roku ve školce, kde ji zatím ponechávali ze zoufalství nad tím, jak nezvládá látku.

Lori v její původní rodině krutě týrali. Při jednom výprasku jí praskla lebka a úder jí vrazil úlomek kosti do mozku. Na rentgenu se ukázaly léze. Lékaři sice úlomek odstranili, jenže léze zůstaly. Nikdo nevěděl, jak vážné budou trvalé následky poškození mozku. Jedním z nich byla epilepsie, dalším očividné narušení procesů v té oblasti mozku, která zpracovává psané symboly. Lori měla rovněž hodně problémů, které běžně provázejí drobná mozková poškození, jako například obtížné soustředění, neschopnost sedět v klidu a značnou těkavost. Utěšoval mě alespoň fakt, že Lori vyvázla bez dalších škod.

Také její inteligence a vnímání zůstaly téměř nedotčené, rozhodně to bylo bystré dítě. Ani navenek nebylo nic vidět, takže Lori vypadala v podstatě normálně – proto lidé, včetně mě, často zapomínali, že normální není. A někdy jsme se na ni zlobili kvůli věcem, které nemohla nijak ovládat.

Lékařské prognózy byly opatrné. Mozkové buňky se na rozdíl od ostatních buněk v těle neobnovují. Jedinou naději viděli lékaři v tom, že se její mozek časem možná naučí poškozenou oblast obcházet jinými cestami a úkoly jako čtení a psaní budou pro ni nakonec proveditelnější. Do té doby se Lori musela snažit, jak jen dokázala.

Žádné podobné dítě jako Lori jsem však ještě nepoznala. Její mozek sice nepracoval vždycky dobře, ale s jejím srdcem bylo všechno v pořádku. Bylo plné vrozené víry v lidskou dobrotu. Podle Lori zlo neexistovalo, přestože prožila opak. Všechny nás přijímala takové, jací jsme, dobré i špatné, i když při tom působila trochu komicky. A nebyla lhostejná. Záleželo jí na blahu celého světa. To mě na ní dojímal a zároveň rozčilovalo nejvíc. Nic jí neuniklo: zajímalo ji, jak se cítíte, co si myslíte, jaké jste měli sny. Nořila se do světa, který je vůči citlivým duším velmi tvrdý, s takovým nadšením, že jsem nad ní často trnula strachy. Lori však nezastrašilo nic. Její láska byla v sedmi letech trochu moc přímočará, zatím bez zástěrek společenských zdvořilostí, ale hlavní bylo, že se o lidi zajímala.

Boo ji zajímal převelice.

„On nemluví?“ zeptala se mě pronikavým šepotem, když se žádný její pokus o rozhovor nesetkal s úspěchem.

Zavrtěla jsem hlavou: „Ne moc dobře. Je to jedna z věcí, které se sem Boo přišel naučit.“

„Jé, chudáček Boo.“ Vstala a natáhla ruku, aby ho pohladila po paži. „Neboj se, naučíš se to. Mně učení taky moc nejde, takže vím, jak ti je. Ale neboj. I tak jsi určitě moc hodný chlapeček.“

Boovy prsty se zatřepotaly a v prázdných očích se objevily neopatrné známky života. Rychle zalétly k Loriině tváři a pak se Boo otočil ke zdi.

Rozhodla jsem se, že budu pracovat s Lori a nechám Booa stát. Nebylo nutné spěchat. „Budu přímo tady, Boo,“ řekla jsem mu. Stál nehybně a hleděl na zeď. Obrátila jsem svou židli ke stolu.

Lori otevřela učebnici. „Dneska mám zase to pitomé psaní. Já ti nevím.“ Zamyšleně se poškrábala na hlavě. „Nám tohle s paní učitelkou prostě moc nejde. Myslí si, že ty bys mě to měla naučit líp.“

Uculila jsem se a přitáhla si učebnici k sobě, abych se na to podívala. „Tohle ti řekla?“

„Ne. Ale poznám, že si to myslí.“

Boo se začal pohybovat. Nejdřív váhavě. Jeden krok. Dva kroky. Droboučké, jako když cupitá gejša. Další krok. Pozorovala jsem ho koutkem oka a skláněla se při tom nad Loriinou gramatikou. Boo šel, jako by mu někdo naškrobil trenýrky. Vůbec neotočil hlavu, paže stále pevně tiskl k bokům. Svaly na krku mu vystupovaly jako provazce. Každou chvíli pleskl dlaněmi o stehna. Že by všechno to napětí vznikalo kvůli tomu, aby se ovládl? Co se tak zoufale snažil zadržet?

„Koukni na něj,“ zašeptala Lori. Usmála se na mě. „Už se osměluje.“ Přikývla jsem.

„Je trochu divný, Torey, ale to nevádí, že ne?“ řekla. „Já se taky někdy chovám trochu divně. Lidi to dělají, vždyť víš.“

„Ano, vím. Teď se prosím soustřed na hláskování.“

Boo zkoumal prostředí učebny. Byla to velká čtvercová místnost s okny na západní straně, kudy dovnitř svítilo slunce. Katedra byla odstrčená do jednoho rohu a sloužila jako odkládiště všeho možného, s čím jsem si nevěděla rady. U zdi pod okny, kde jsem měla nejvíc světla na práci, stál dlouhý pracovní stůl. Několik školních lavic, které jsme ve třídě měli, jsem odsunula k další zdi. Třetí zeď okupovala moje skříň na kabát, umyvadlo, kredenc a dvě obrovské skříně s policemi. Kolmo ke zdi byly postaveny nízké knihovničky, které oddělovaly čtenářský a zoologický koutek. Tam bydlel rak poustevník Sam, v prostorné, podomácku vyrobené kleci poskakovali dva zvonci zelení a měli jsme tam i hroznýše Bennyho, který ve škole působil stejně dlouho jako já.

„Á-á-á-á-á-á,“ začal, ale stále potichu. „Í-í-í-í. Á-í. Hú-hú-hú-hú-hú-hú-hú. Hí-hí-hí-hí-hí.“ Vydával zvuky jako obyvatel pavilonu opic v zoo.

Boo se kdesi v nitru usmíval a ten úsměv ho jaksi zevnitř prozařoval. Otočil se. Ztuhlost v těle povolila. „Híhíhíhíhíhíhí!“ oznámil radostně. Oči upíral přímo na mou tvář.

„Híhíhíhíhíhíhí! Háháháháháhá! Á-á-á-á!“ Byl naprosto nadšený a poskakoval před klecí. Vesele mával rukama. Každou chvíli se otočil a podíval se na Lori a na mě. Pokaždé jsem se také usmála.

„Torey!“ Lori vyskočila z židličky. „Podívej se na něj! On si *sun-dává* šaty!“

Nechtěla jsem ho honit. Bylo to přece jen trochu bláznivé a já se do toho nechtěla zapojovat. Starala jsem se hlavně o dveře. Boo se bě-

hem několika minut úplně svlékl a teď tu nahý radostně poskakoval. Neměla jsem radost, když jsem ho musela honit poprvé, a to byl úplně oblečený, takže jsem si neuměla představit, že bych to udělala teď. Tohle byla pěkná, středostavovská, poklidná a poněkud nudná základní škola, kde se žádné třídy bláznivých dětí nenacházely. Ředitele Dana Marshalla, což byl jinak skvělý chlap, by ranila mrtvice, kdyby se po školní chodbě prohánělo nějaké nahé dítě. A něco takového jsem rozhodně nemínila připustit.

Boo se smál. Chechtal se a hopsal z jedné strany třídy na druhou, zatímco já jsem hlídala dveře. Co bych za to dala, kdybychom na nich měli zástrčku. To byla jedna z těch drobností, které moje třídy vždycky měly. Zámky, jako všechny jiné předměty, nejsou samy o sobě ani dobré, ani špatné. Jsou však chvíle, kdy se osvědčují. A tohle byla jedna z nich. Bylo by lepší, kdybych mohla ty dveře prostě zamknout a vrátit se ke své práci. Takhle ze mě Boo udělal bachařku nucenou zúčastnit se jeho hry. To ho nesmírně blažilo.

Bláznil skoro čtvrt hodiny. Chvilkami přestával, obvykle kousek ode mě, a to se ke mně otočil tváří a z jeho nahého tělíčka vyzařoval vzdor. Snažila jsem se odhadnout, co v těch očích barvy moře vidím. Cosi jsem zahlédla, ale nepoznala jsem, co to je.

Pak si během jedné takové pauzy zvedl ruku před obličej a začal si před očima vrtět prsty. Spustila se roleta, cosi se uzavřelo. Cosi se přes něj přetáhlo jako průhledná blána přes hadí oko, a Boo se vypnul. Drobné tělo ztuhlo, paže se přitiskly k bokům jakoby na ochranu. V očích mu neblíkal žádný život.

Boo chvilku stál a znovu se podobal postavě vyřezané z papundeklu. Pak divoce máchl pažemi, odcupital přes místnost a zanořil se pod koberec v čtenářském koutku. Zavrtal se pod něj skoro celý, takže z něj byl vidět jenom hrbol na koberci a dvě bosá chodidla.

Lori se na mě sklesle podívala, když jsem se vrátila k pracovnímu stolu. „To dá spoustu práce, než ho spravíš, Tor. Je fakt divný. Pane jo, a když říkám divný, tak myslím pořádně.“

„Má svoje problémy.“

„No jo. Například na sobě nemá žádné oblečení.“

„V tuhle chvíli to nevádí. Později to napravíme.“

„To teda vadí, Torey. Podle mě nikdo nemá být ve škole nahatý. Tatínek mi to určitě někdy říkal.“

„Někdy je to trochu jinak, Lori.“

„Není to správné. Tohle vím. Je mu vidět *tamto*. Holky se na to nemají koukat. To pak znamená, že jsi neslušná. Ale já jsem proti tomu nemohla nic dělat, že? Ale tatínek by mi naplácal, kdyby věděl, že jsem se koukala.“

Usmála jsem se na ni: „Myslíš jeho penis?“

Lori přikývla. Musela si skousnout ret, aby se také neusmívala.

„Mám pocit, že ti to moc nevadilo.“

„No, ono to totiž bylo ohromně zajímavé.“

Tak jsme s Booem přečkali první den. Boo strávil celou hodinu a půl, kterou jsme spolu byli sami, pod kobercem. Nechala jsem ho tam. Chvilku před čtvrt na čtyři jsem ho vytáhla ven a oblékla ho. Boo ležel naprosto netečně, ruce a nohy měl trochu ztuhlé, ale povolené, a hlavu obrácenou tak, že se díval nad sebe. Mluvila jsem na něj, když jsem mu oblékala kusy oděvu, kterých se předtím tak obratně zbavil. Vyprávěla jsem mu o učebně, o ptáčcích, hadovi a krabovi, o tom, co spolu budeme dělat, o dalších dětech, které potká, o Timovi, Bradovi a Lori. Mluvila jsem o všem, co mi přišlo na jazyk. Pozorovala jsem jeho oči. Nic. Nebylo v nich nic. Byl jako tělo bez duše.

Když jsem mluvila, začal také povídat, ale když jsem zmlkla, přestal. Cívil stále nad sebe, i když tam nebylo nic k vidění.

„Co jsi říkal, Boo?“

Žádná odpověď.

„Chtěl jsi o něčem povídat?“

Stále ten prázdný pohled kamsi do prostoru. „Nejvyšší denní teploty se budou pohybovat kolem dvaceti stupňů, v noci poklesnou až na sedm stupňů. V horských údolích možnost mrazíků. Na letišti včera naměřili nejvyšší teplotu třináct stupňů. Ve Falls City to bylo šestnáct.“

„Boo? Boo?“ Zlehka jsem se dotkla jeho obličeje. Černé kadeře se prostíraly po koberci, na kterém ležel. Ta krása, jakou vidáme v obráz-

kových knihách, překrývala jeho rysy jako samostatná vrstva. Jeho prsty drnčely o koberec. Dotýkala jsem se ho, zapínala mu košili a pomalu, ale jistě jsem postupovala po jeho hrudníku vzhůru. Jako bych oblékala loutku. Celou dobu neustále povídal, papouškoval ranní předpověď počasí, odříkával ji přesně slovo od slova. Opožděná echo-lálie, pokud chce někdo znát odborný termín. Kdyby na tom záleželo.

„V oblasti Greenwoodu možnost přeháněk, přes den s dvaceti-procentní pravděpodobností, která v noci poklesne na deset procent a do rána opět stoupne až na padesát procent. Vypadá to, že nás čeká krásný podzimní den. A teď už předávám slovo Ronu Neilsenovi se zprávami ze sportu. Přeji pěkný den a zůstaňte s námi.“

Neboj se. Zůstanu.

